

ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದನೆಗಳು

ಪ್ರಕಾಶ ಬಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಶಿರಸಿ.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16678418>

ABSTRACT:

ಕನ್ನಡದ ಹೆಸರಾಂತ ಲೇಖಕಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಹುಟ್ಟು ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ, ಪ್ರಖರ ಚಿಂತಕಿ, ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಬಹುದಿನಗಳ ಕಥೆಗಳ 'ಎದೆಯ ಹಣತೆ' ಸಂಕಲನದ ಆಂಗ್ಲ ಅನುವಾದ 'ಹಾರ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಪ್' ಕೃತಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದ್ದು, ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಭಾಜನವಾಗಿದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಕೃತಿಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವವು ನೂರ್ಮಡಿಯಾದಂತಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದಿತ ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಹೋನ್ನತ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದು, "ಹಾರ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಪ್" ಕೃತಿಯು ಈ ಉನ್ನತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊದಲ ಸಣ್ಣ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ಇದಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ತೃತೀಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾವಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡದ ಓದುಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾನವತೆಯ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಮತಾಂಧತೆ ಹಾಗೂ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡು ಜಗತ್ತನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲ, ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಬೆಸುಗೆ ಎಲ್ಲ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಪಾಳಮೋಕ್ಷ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ದರ್ಪಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಏಟು ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಮನ್ನಣೆ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಕ್ಕನ ಅನುಭಾವದ ಧೈರ್ಯ 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಧೈರ್ಯ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ವೈರುಧ್ಯಗಳಿಗೆ ಇವರ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಂಗತ್ವದ ಆಚೆಯ ಅನೇಕ ವರ್ತಮಾನದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಬೇಗುದಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಕಥೆಗಳು ಮಾಯಲಾರದ ಗಾಯದ ಕಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾಗಿದ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಹೆಣ್ಣಿನ ಒಡಲ ಉರಿಯ ಕಥನಗಳಿವು. ಬಾನು ಅವರ ಆತ್ಮಕಥೆಯಂತೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗೆಯ ಕಥೆಗಳಿವು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಲೋಕದ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ಹಲವು ಮುಖಗಳ ಅನಾವರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್

ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಅನುಭವ ಲೋಕಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಜೀವಂತ ಕತೆಯಾಗಿಸಿದ್ದು ಈ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕತೆಗಳ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಿಂದಿನ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರಿಗೆ ಪರಿಚಿತ ಕಥೆಗಳಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದನೆಗೆ ನೀಡಿದ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

KEYWORDS:

ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್, ಹೆಣ್ಣು, ಶೋಷಿತೆ, ಸಂವೇದನೆ, ದಮನಿತ.

ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಪದ ದೇಶಿ ಪದ ಹೆಣ್ಣು. ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಾವು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಾಗ ತುಂಬಾ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಬಳಸಬೇಕು. ಕಾರಣ, 'ಸ್ತ್ರೀ' ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪದ. ಇದು ಶ್ರೀಮಂತ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಂಬೋಧನೆ ಪದ. ಆದರೆ 'ಹೆಣ್ಣು' ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತೀರ ದೇಶಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಪದವು ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ದಮನಿತ, ಅಬಲೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಅನಿಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಸಂತ್ರಸ್ತೆ, ಶೋಷಿತೆ ಎಂಬ ಪರಿಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಶಬ್ದ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೆಣ್ಣು ಈ ಮಾದರಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದವಳು ಎಂಬುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹನೆಯ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ದಾರುಣತೆಯ, ಶೋಷಣೆಯ ಹಲವು ಮುಖಗಳ ಅನಾವರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಂದರೆ ಅವರ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ, ವಕೀಲಿಕೆ, ಬರಹಗಾರ್ತಿಯ ಒಟ್ಟು ಅವರ ಪ್ರಗತಿಪರ ಜೀವನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕನ್ನಡ ಪದ ಬಂಡಾಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ಯತೀತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಬರಹದ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಹೋರಾಟದ ದನಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. 'ಎದೆಯ ಹಣತೆಯ ಕಥಾ ಹಂದರ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಛಿದ್ರವಾದ ಸರಳ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಕನಸು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಗಂಡು ಲೋಕ ಹಾಗೂ ಅಸಹಾಯಕ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ. ಮೆಹರೂನ್ ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಕುಡಿದ ತನ್ನ ಎಳೆಗೂಸನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮನೆಯಿಂದ ತವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು ಯಾರೂ ಅವಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡ ಇನಾಯತ್ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಅವನು ಒಬ್ಬಳು ನರ್ಸ್ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ,

ಮನೆಗೆ ಬಾರದೆ ಎಂಟು ದಿನವಾಯಿತು. ಅವಳೊಡನೆ ಬೇರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ತಾನಿನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೂ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. “ನಿನಗೆ ಅವನು ತಲಾಕ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ನನ್ನ ತಂಗಿಯರಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ?” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಅವಳ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಅಣ್ಣಂದಿರಿಗೆ ಭರ್ಜರಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಣ್ಣಂದಿರು ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟು ಹೋದೊಡನೆ ಅವನು ನರ್ಸಿಂಗ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಹತ್ತು, ಹಾಲುಣಿಸಿ ಜೋತುಬಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೊಲೆಗಳನ್ನು ಲೇವಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. “ನೀನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹಾಗಿದ್ದಿ” ಎಂದು ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸದ ಮಹರೂನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಆ ರಾತ್ರಿ ತನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ತಾನೇ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿದು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುವಾಗ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಹಿರಿ ಮಗಳು ಅವಳನ್ನು ತಬ್ಬಿ “ನೀನು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಅಪ್ಪನಿಗಾಗಿ ನೀನು ಸಾಯಬಲ್ಲೆಯಾದರೆ ನಮಗಾಗಿ ಬದುಕಲಾರೆಯಾ?” ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗಳ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಅವಳ ತಾಯ್ತನ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ವಿಚಾರದಿಂದ ವಿಮುಖಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಬದುಕಬೇಕು. ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷಿತ ಹೆಣ್ಣು, ಸಮಾಜದಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

‘ಎದೆಯ ಹಣತೆ’ಯ ಅರ್ಷಫಾರ ಕತೆ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಬಹು ಪಶ್ಚಿತ್ತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ನಲುಗಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಜೀವ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿರಿ ಮಗಳ ಮಾತು, ಕಿರಿ ಮಗುವಿನ ಆರ್ತರೋಧನೆ ಅವಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರ ತರುತ್ತದೆ. ಮಗಳೇ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಾವಿನ ದವಡೆಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿ ತಾಯಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದ ಧೈರ್ಯದ ಹಣತೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಾಳೆ. ಸಾವಿನ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿ ಬಂದ ತಾಯಿಗೆ ಮಗಳು ನೀಡಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮಾತು ಬದುಕಿನ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಬಾನು ಅವರ ಸಂಕಲನದ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೋಕದ ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಆತಂಕವನ್ನೂ, ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ, ಅಕ್ಷರದ ಕನಸಿನಿಂದ ತೊಡಗಿ ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲಾ ಕನಸುಗಳೂ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕತೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಕೇವಲ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೋಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದನೆಯ ಸಂಕೇತಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನದೇ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ

ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಪಡುವ ನೋವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಡುವ ದಿಟ್ಟತನ ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಇನ್ನೊಂದು ಕತೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಸವಾಲು ಒಡ್ಡುತ್ತಾರೆ. “ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ನೀನು ಮೂರ್ಖನಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸದೇ ನೀನೇ ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ನೋಡು, ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೂರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನೀನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಪಂಚ ನಿರ್ಮಿಸುವುದಾದಲ್ಲಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಾದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಕುಂಬಾರನಾಗಬೇಡ ಭೂಮಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾಗು ಪ್ರಭುವೇ! ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾಗು” ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಅಂತಃಕರಣದ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ವದಂತಿಗೆ ಮೇಣದಂತೆ ಕರಗುವಳಲ್ಲ, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದ ಶಾಸನದಂತೆ ಯುಗಯುಗಕೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.

‘ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾಗು ಪ್ರಭುವೇ! ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಬರೆದ ಅನನ್ಯ ಕಥೆ. “ಮಸೀದಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ?” ಎಂದು ಕಥೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವತಃ ಆತ್ಮಕಥೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ “ಮಸೀದಿಗೆ ತೆರಳಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಕುರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಸೀದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತಕ್ಕೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹೇರಲಾಯಿತು. ಈ ಎರಡು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತಿರೋಧದ ನಡುವೆ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ದುರಂತ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಂತಹ ಏಕಪಕ್ಷಿಯವಾದ ಫತ್ವಾಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಎದೆಗುಂದದೆ ಮುನ್ನಡೆದು ಇತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಇವರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಣ್ಣು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಮೂಲೆಗೊತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಕೇವಲ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕತೆ ವ್ಯಥೆಗಳಲ್ಲ. ಅವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದೆ. ‘ಬೆಂಕಿಮಳೆ’ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಹೋದರಿ ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ತವರುಮನೆ ಆಸ್ತಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಹೋರಾಟದ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋದರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ತಂದೆ ತಾಯಿಯ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರತಿಫಲವೇ ಕೋಪ ತಾಪ ನೋವು ಬೆಂಕಿ ಮಳೆಯ ಕಥಾ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರೆ ಕುಟುಂಬದ ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ಬೆಂಕಿ ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಕಥನ ಇದಾಗಿದೆ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತಕಿ ವರ್ಜಿನಿಯಾ ವುಲ್ಫ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಥಮ ಲಿಂಗಿ ಪುರುಷ. ಸಮಾಜದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವ, ತಿದ್ದುವ, ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪುರುಷನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಇದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಥೆಗಳ ಅಂತರ್ಗತ ಧ್ವನಿ ಇಂತಹುದನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಪ್ರತಿಮಾತ್ಮಕತೆಗಳಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಬಗೆ ಒಂದಾದರೆ, ಸಾತ್ವಿಕ ಬಂಡಾಯದ ಧ್ವನಿ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಕೆಡಕುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ಹೆಣೆದ ಕತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಸಮುದಾಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ನೆಲೆಗಿಂತ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಕಲೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಡಕುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಬಗೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಡಾಳಿಕೆಯ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು “ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವ ಶಾಬ್ದಿಕ ಪದಗಳು ಕೇವಲ ಪದಗಳಾಗದೇ ಅಂತರ್ಗತ ದನಿಯಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮದ ಅಫೀಮು ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಲಯ ರೂಪಿಸಿದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಜನಾಂಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಮುದಾಯದ ಆಂತರಿಕ ಒಳಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಒಳಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಾಗಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ‘ಬೆಂಕಿ ಮಳೆ’ ಅತ್ಯಂತ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಆದರ್ಶತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳ ಹೋರಾಟದ ಮಾದರಿ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಶತಶತಮಾನದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಥನ ಕಂಡಾಗ ನಿರಂಜನರ ‘ಮಾಧವಿ’ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಧವಿಯ ಜೀವನ ನಲುಗಿದ ಕಥನ ನಿಜಕ್ಕೂ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕವಾದುದು. ನೋವುಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ಬದುಕುವ ಜೀವಂತ ಪಾತ್ರಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳು ಮಳೆ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಇವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಜನ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚಿತ್ರಣ ಬೇರೆ ಸತ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ದಮನಿತರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಹೊಸನೋಟದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆ ಮುಖ್ಯ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಧಾನುಕರಣೆ, ಹೇರಿಕೆ, ಅಮಾನವೀಯ ನಡೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈರುಧ್ಯಗಳು ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅಂತರ್ಗತ ಕಾಳಜಿ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಇವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಧರ್ಮಾಂಧತೆ, ದೈನಂದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ, ಪುರುಷ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ವರ್ಗ, ವರ್ಣ, ಲಿಂಗ ರಾಜಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಲುಗಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಗಳು 'ಮಾನವಪರ ಧ್ವನಿ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಿದೆ. ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಸರು ಎರಚಿ ವಿಕೃತ ಆನಂದ ಪಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ವಿಕೃತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದನಿ ಎತ್ತುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್‌ರವರ 'ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾಗು ಪ್ರಭುವೆ' ಎಂಬ ಕತೆಯಲ್ಲಿ, "ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆ ಈಗ ಯಾಕೆ?" ಎಂದು ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಆಸ್ತತ್ಯ ಸೇರಿದ ಕಥಾನಾಯಕಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಗಂಡ "ಇನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೇನು? ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವ ಸುಖ ಸಿಕ್ಕಿದೆ... ಮುಟ್ಟಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಹೆಣದಂತೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರ್ಪೆದ್ದೆಯಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆಯಾಗ್ತೀರೋದು" ಎಂದು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಎಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಬಾಣಂತಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಂದೆ ಅಮಾನವೀಯವಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ನೋವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದ ನಾಯಕಿ 'ಷರೀಯತ್ ನಿಯಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದೇವರು ಸಹ ಗಂಡಸು; ಈ ಸಮಾಜ ಕೂಡ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾಗು ಪ್ರಭುವೆ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ಆಕೆಯ ಅಳಲು ತಿಳಿಯುತ್ತೆ ಎಂಬುದು ಆಕೆಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದೆ. 'ಹೆಣ್ಣು' ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶೇಷತೆ ಇದೆ. ಸಿಮೋನ್ ದಿ ಬೋವಾ ಹೇಳುವಂತೆ, "ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೆಣ್ಣಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಮಾಜ ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ". 'ಸ್ತ್ರೀ' ಪದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಅರ್ಥ ನೀಡಿದರೆ, 'ಹೆಣ್ಣು' ದೇಶಿ ಪದವು ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ನೇರವಾದ ಸರಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರು ಬರೆದುದು ಸ್ತ್ರೀ ಕುರಿತಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕುರಿತಾಗಿ ಅನ್ನೋದು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಲುಗಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕ ಕಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಕಥೆಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾದ ವಿಷಯ ವಸ್ತು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. 'ಹಸೀನಾ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಥಾ ನಾಯಕಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ನಡುವೆ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗಾಡುವ ಕಥನ ಅತ್ಯಂತ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಹಾಗೂ ಬಡ ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಸಂಯಮದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸಂಯಮ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ

ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್ ಅವರ ಬದುಕೇ ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ.

‘ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಾಗು ಪ್ರಭುವೆ’ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣವಿರುವ ದೇವರೂ ಸಹ ಗಂಡಾಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದಾದರೇ, ಅವನು ದೇವರು ಹೇಗಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ? ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ದೇವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೈವವಾದರೂ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲಿ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ‘ದೇವರು ಮತ್ತು ಅಪಘಾತ’ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿನ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣವನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಆ ಹೆಣ್ಣು, “ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಸಾವಾಗಿಲ್ಲ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಬದುಕುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿನ ಮೂಲಕವೇ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಕತೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸಾವಿಗೀಡಾದಾಗ, ಆ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಾವು ಕಂಡಾಗ ಇಸ್ಲಾಂನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಉದ್ಗಾರವೂ ಕೂಡ ತನಗೆ ಮರೆತುಹೋಗಿ, ಇಂದು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಉಣ್ಣಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಾವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿದ ಬಾಣಂತಿ ಮಗುವಿನ ಜ್ಞಾಪಕವಾಗಿ, ತಾನು ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ‘ಕೊನೆಗೂ ಕರುಳಿನ ಕೂಗು ಗೆದ್ದಿತು’ ಎಂದು ಹಸಿವಿನ ಕೂಗು ಗೆದ್ದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖಕಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಎಲ್ಲರ ಆಶ್ರಯದಾತ” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ದೇವರು ತಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಾಯಿ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ‘ಇದ್ದತ್’ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯೊಬ್ಬಳು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಂತೆ 45 ದಿನಗಳ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಅವಳ ಬದುಕು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವ ಬಗೆ ಹಾಗೂ ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಉತ್ತಮ ಬದುಕು ಸಿಗಬಹುದೇ ಎಂಬ ಆಸೆಯೂ ಚಿಗುರೊಡೆದ ಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕತೆಗಳು ಲೋಕದ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆಸುವ ಮಾತುಗಳು ಆಗಿವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಬಾನು ಮುಸ್ತಾಕ್, (2025), ಹಸೀನಾ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಅಭಿರುಚಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.
2. ಅನುಪಮಾ ಹೆಚ್.ಎಸ್., (2023), ಗಡಿದಾಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಥನ, ಲಡಾಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗದಗ.
3. ಬೆಲ್ ಹುಕ್ಸ್ (ಮೂಲ), ಶ್ರೀಮತಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್. (ಅನು), (2020), ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ಸಂಗಾತ ಪುಸ್ತಕ, ಗದಗ.
4. ಸಿಮೋನ್ ದ ಬೋವಾ (ಮೂಲ), ಶ್ರೀಮತಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್. (ಅನು), ದ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸೆಕ್ಸ್: ಸಂಪುಟ-1 ರಿಂದ 4, ಸಂಕಥನ, ಮಂಡ್ಯ.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.